

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: **1/ H.**, nar. X. v meste N., naposledy bytom v zahraničí: obec H. a **2/ maloletej L.**, nar. X. v I., t. č. Pobytový tábor O., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, so sídlom Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-85-25/PO-Ž-2011 zo dňa 21.4.2011, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/7/2011-17 zo dňa 6. júla 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/7/2011-17 zo dňa 6. júla 2011 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-85-25/PO-Ž-2011 zo dňa 21.4.2011, ktorým odporca podľa § 12 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) zamietol žiadosť navrhovateľky a jej maloletej dcéry o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú. O trovách rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že sa zaoberal všetkými námietkami navrhovateľky uplatnenými v podanom opravnom prostriedku a postup odporcu považuje v celom rozsahu za správny a v súlade so zákonom o azyle.

Podľa krajského súdu navrhovateľka v priebehu konania pred odporcom neuviedla žiadne podstatné skutočnosti a nepredložila žiadne hodnoverné dokumenty, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jej žiadosti. Za relevantný dôvod na udelenie azylu nemožno považovať ťaživú situáciu navrhovateľky, ktorá vyplýva zo zlej ekonomickej situácie v krajine pôvodu. Snahou navrhovateľky bolo jednoznačne zlegalizovať si pobyt na území Slovenskej republiky. Navyše i z rozhodovacej činnosti súdov, rozhodujúcich o opravných prostriedkoch žiadateľov o udelenie azylu, vyplýva, že základným východiskom pri určovaní, čo nie je prenasledovaním je téza, že prenasledovanie nie je chudoba, či inak označované ekonomické problémy. Inštitút azylu, ako najvyššia forma ochrany osôb podľa medzinárodných kritérií, má slúžiť ako nevyhnutná ochrana života a slobody ľudí, ktorí sa nachádzajú v bezprostrednom ohrození. Krajský súd ďalej skonštatoval, že žiadosť navrhovateľky možno bez ďalšieho považovať za účelovú, nakoľko nie je možné usilovať sa takýmto spôsobom v azylovom konaní o legalizáciu pobytu na území Slovenskej republiky, pretože by sa tým poprel nielen samotný účel a zmysel zákona o azyle, ale by sa tým obchádzala zákonná právna úprava pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky.

Na námietku týkajúcu sa navrhovateľkou udávanou túžbou zotrvať na území Slovenskej republiky a nájsť otca svojej dcéry krajský súd uviedol, že to mala navrhovateľka riešiť využitím iných právnych inštitútov právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle ustanovení zákona o pobyte cudzincov a nie zneužívaním inštitútu azylu. Odporca preto rozhodol správne ak tento dôvod žiadosti nepovažoval za dôvod relevantný pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

K námietke ohľadom možnosti udelenia azylu z humanitných dôvodov, krajský súd uviedol, že vzhľadom na neexistenciu výroku o neudelení azylu z humanitných dôvodov nie je možný ani jeho súdny prieskum a ani nahradenie chýbajúcej správnej úvahy súdom. Súd preskúmava úvahu správneho orgánu len v tom smere, či nevybočila z medzí a hľadísk stanovených zákonom, či je v súlade s pravidlami logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom. Zákon neukladá povinnosť správnomu orgánu uviesť negatívne rozhodnutie o neudelení azylu z humanitným dôvodov. Pokiaľ odporca nezistil, vzhľadom

na chýbajúce predchádzajúce tvrdenia navrhovateľky o ich existencii, žiadnu subjektívnu okolnosť, ktorá by zakladala sama o sebe dôvod pre udelenie azylu z humanitných dôvodov, a úvahu k takejto okolnosti nerozvedol, podľa názoru krajského súdu nepochybil.

Krajský súd je preto toho názoru, že odporca v konaní presne a úplne zistil skutočný stav veci, za tým účelom zaobstaral všetky potrebné podklady pre rozhodnutie vo veci a navrhovateľkou uvedené skutočnosti a tvrdenia správne a logicky vyhodnotil.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, pretože s rozhodnutím krajského súdu nesúhlasí, nakoľko jej návrat do Vietnamu nie je možný. Uviedla, že z krajiny pôvodu odišla z ekonomických dôvodov, aby v zahraničí zarobila peniaze a pomohla tak svojej rodine. Po prepustení z firmy S., si vybavila živnosť, podnikat' však nezačala a odišla do Českej republiky, kde otehotnela a stratila cestovný doklad. Pretože bola v ťažkej životnej situácii, požiadala a azyl a následne bola vrátená na územie Slovenskej republiky. Do Vietnamu sa nemôže a ani nechce vrátiť, pretože je tam veľká chudoba a nedostatok pracovných príležitostí. Navyše si na cestu požičala väčšiu sumu peňazí, ktoré nemá z čoho vrátiť. A ako slobodná matka by bola odvrhnutá na okraj spoločnosti, čelila by výsmechu a opovrhovaniu zo strany ostatných ľudí. Z tohto dôvodu sa domnieva, že v prípade návratu do krajiny pôvodu bude vystavená neľudskému a krutému zaobchádzaniu. Zároveň trvá na tom, že odporca sa mal zaoberať možnosťou udelenia azylu z humanitných dôvodov, i keď nespĺňa podmienky pre udelenie azylu v zmysle medzinárodného práva. Je slobodná matka bez príbuzných a kamarátov na území Slovenskej republiky, otca svojej dcéry nevie skontaktovať, keďže nevie kde sa nachádza. Preto má za to, že jej situáciu je možné považovať za humanitné dôvody.

Navrhovateľka sa na základe uvedených skutočností domnieva, že odporca i krajský súd nesprávne posúdili vec po právnej stránke, preto navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadril tak, že napadnutý rozsudok navrhol potvrdiť ako vecne správny. K námietke, že odporca a prvostupňový súd nesprávne posúdili vec po právnej stránke, uviedol, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by potvrdzovali, že by navrhovateľka,

ako slobodná matka, mala byť vo Vietname vystavená neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu v zmysle definície vážneho bezprávia. Ani samotná navrhovateľka nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali jej obavy o neľudskom či krutom zaobchádzaní v prípade návratu do krajiny pôvodu.

K námietke navrhovateľky, že sa odporca sa mal zaoberať možnosťou udelenia azylu z humanitných dôvodov uviedol, že v priebehu azylového konania nevyplývalo, že by navrhovateľka mohla spĺňať podmienky na udelenie azylu z humanitných dôvodov. Uvádzala len ekonomické dôvody svojej žiadosti. Jej výpoveď sa stala v predmetnom konaní primárnym dôkazným prostriedkom, z ktorého odporca vychádzal, keď vykonával ďalšie potrebné dokazovanie. Odporca nebol zo zákona povinný neudelenie azylu podľa § 9 zákona o azyle v rozhodnutí odôvodňovať. Uviedol, že riadne vyhodnocoval navrhovateľkinu žiadosť, či spĺňa podmienky na udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle a podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany na základe § 13a a dospel k záveru, že tieto neboli splnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vrátiť mu na ďalšie konanie.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o zamietnutí žiadosti navrhovateľky a jej maloletej dcéry o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenej podľa § 12 ods. 1 písm. a/ a ods. 3 zákona o azyle.

Z napadnutého rozsudku krajského súdu ako aj zo samotného konania pred krajským súdom vyplýva, že krajský súd konal vo veci prieskumu rozhodnutia odporcu o zamietnutí žiadosti navrhovateľky a jej maloletej dcéry ako zjavne neopodstatnenej s navrhovateľkou a jej maloletou dcérou, ktorá však nebola zastúpená zákonným zástupcom resp. zástupcom ustanoveným súdom.

Navrhovateľka totiž podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu len vo svojom mene. Krajský súd pochybil, keď navrhovateľku na odstránenie väd podaného opravného

prostriedku resp. špecifikáciu návrhu v tom, či opravný prostriedok podáva aj v mene maloletej nevyzval s poučením ako takýto nedostatok návrhu odstrániť.

Ani z rozsudku krajského súdu nevyplýva, že matka v tomto konaní zastupuje svoju maloletú dcéru. Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky táto skutočnosť mala byť uvedená priamo v záhlaví rozhodnutia krajského súdu.

Navyše odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu rovnako ako opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporcu podala navrhovateľka len vo svojom mene, a nie aj v mene svojej maloletej dcéry.

Z ustanovenia § 19 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) vyplýva, že spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 20 OSP každý môže pred súdom ako účastník samostatne konať (procesná spôsobilosť) v tom rozsahu, v akom má spôsobilosť vlastnými úkonmi nadobúdať práva brať na seba povinnosti.

Podľa § 8 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku (§ 8 ods. 2 veta prvá OZ).

Podľa § 22 vety prvej OSP fyzická osoba, ktorá nemôže pred súdom konať samostatne, musí byť zastúpená zákonným zástupcom.

Maloleté dieťa musí byť v súlade s OSP v konaní pred súdom zastúpené zákonným zástupcom, resp. zástupcom ustanoveným súdom.

Vzhľadom k tomu, že krajský súd v predmetnej veci konal a rozhodol bez toho, aby otázku zastúpenia maloletej dcéry navrhovateľky riešil, dospel odvolací súd k záveru, že takýmto postupom odňal maloletej dcére navrhovateľky možnosť konať pred súdom, preto podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, s tým, že úlohou krajského súdu bude odstrániť uvedené nedostatky.

Podľa ustanovenia § 226 OSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 3 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci. O trovách tohto odvolacieho konania teda v zmysle § 224 ods. 3 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 OSP rozhodne v novom konaní súd prvého stupňa.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. októbra 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová